

NATURA 2000 MOTOREM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

<http://natura2000.org.pl>

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA A TURYSTYKA

Krzysztof Kamieniecki

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

INSTYTUT
NA RZECZ
EKOROZWOJU

Lobbing na rzecz turystyki

- **29 września 1990: Nieformalna konferencja ministrów turystyki w sprawie polityki turystycznej Wspólnoty w Mediolanie**
- **Luty - listopad 1991: Konferencje we Włoszech, Grecji, Luksemburgu i Holandii**
- **15 lipca 1991: Parlament Europejski przyjmuje rezolucję, w której zwraca się do Międzyrządowej Konferencji o wpisanie turystyki do Traktatu**
- **7 lutego 1992: Przyjęcie Traktatu z Maastricht**
Deklaracja N1 zobowiązuje Komisję do przeanalizowania zasadności włączenia turystyki do Traktatu i przedłożenia Radzie raportu w 1996 r.

O zrównoważony rozwój turystyki

- **3-14 czerwca 1992: Konferencja Narodów Zjednoczonych na temat Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro (Szczyt Ziemi 1992)**
- **1 stycznia 1993: Piąty Program Działań na rzecz Ochrony Środowiska**
Wybrane dziedziny: transport, rolnictwo, energetyka, turystyka, przemysł
- **5 grudnia 1993: Biała Księga Wzrostu, Konkurencyjności i Zatrudnienia**
(*Growth, competitiveness, employment - the challenges and ways forward into the 21st century – Commission's White Paper*)
- **14 kwietnia 1995: Zielona Księga – Rola Unii w zakresie turystyki**
Intencja: dyskusja nt. działań, jakie Wspólnota podejmie w zakresie wsparcia turystyki
- **4 grudnia 1996: Pierwszy Wieloletni Program Wsparcia Europejskiej Turystyki «PHILOXENIA» na lata 1997-2000**

Wzmacnianie europejskiej turystyki - zrównoważenie

- **2004: Grupa robocza do spraw zrównoważonego rozwoju turystyki utworzona przez Komisję Europejską (*TSG - Tourism Sustainability Group*)**
Grupę tworzyli eksperci międzynarodowych organizacji, eksperci mianowani przez rządy, przedstawiciele przemysłu turystycznego, władz lokalnych związków zawodowych, organizacji pozarządowych oraz naukowcy (42 osoby).
- **Luty 2007: Raport TSG pt. Działania na rzecz wzmocnienia zrównoważonego rozwoju turystyki europejskiej (*Action for more sustainable European Tourism*)**
- **19 października 2007: Komunikat Komisji Europejskiej – Agenda dla zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki europejskiej**
Konkluzja: wszyscy interesariusze mają działać na rzecz trwałości i konkurencyjności Europy jako najbardziej atrakcyjnej turystycznej destynacji.
Raport z działań w roku 2011.
- **7 października 2008: Deklaracja w sprawie Europejskiej Sieci Modelowych Ośrodków Turystycznych na rzecz zrównoważonej turystyki (EDEN)**

Od Maastricht do Lizbony

- **Traktat z Maastricht**: nadanie wysokiej rangi. Otwarta rola UE

- **Traktat Lizboński**:

Traktat Lizboński również nie zalicza turystyki do obszarów objętych wspólną polityką jednakże rozszerza kompetencje Unii w tym obszarze. Zgodnie z art. 6 Skonsolidowanej Wersji Traktatu o Unii Europejskiej, Unia ma kompetencje do prowadzenia działań mających na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań Państw Członkowskich m. in. w dziedzinie turystyki.

Ponadto do Traktatu wprowadzono odrębny tytuł dotyczący turystyki (tytuł XXII) zawierający jeden artykuł 195, zgodnie z którym "Unia uzupełnia działania Państw Członkowskich w sektorze turystycznym, w szczególności przez wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw Unii w tym sektorze.

- **Traktat Lizboński stwarza nową podstawę dla rozwoju turystyki stwierdzając, że UE ma być celem turystycznym na świecie.**

Polityka Unii Europejskiej wobec turystyki

- **Sektor turystyki nie jest przedmiotem wspólnej polityki Unii Europejskiej.**
- **Cechy:**
 - **intersektorowy charakter – zintegrowanie z innymi politykami nadzorowanymi przez UE,**
 - **trwały i zrównoważony rozwój, konkurencyjność, identyfikacja europejska.**

Polityka Unii Europejskiej wobec turystyki (c.d.)

■ Instrumenty – wybór:

- wytyczne dla państw członkowskich i instytucji związanych z sektorem – zielone księgi, agendy,
- współorganizacja Forów Turystycznych (Komisja Europejska – Państwo sprawujące prezydencję),
- promocja *best practice*,
- EMAS – dobrowolne dotrzymanie standardów,
- oceny oddziaływania na środowisko (strategiczne, inwestycyjne),
- *ecolabeling*,
- fundusze strukturalne – Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy EOG oraz program LIFE+,
- narodowe strategie rozwoju sektora turystycznego,
- projekt EDEN,
- wsparcie dla organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz rozwoju turystyki.

Wyzwania zrównoważonego rozwoju turystyki w Europie

Agenda dla zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki europejskiej

- **Redukcja sezonowości popytu**
- **Kwestia oddziaływania transportu turystycznego**
- **Poprawa jakości zatrudnienia w turystyce**
- **Utrzymanie i podniesienie dobrobytu społeczności oraz jakości życia w obliczu zmian**
- **Minimalizowanie wykorzystania zasobów i produkcji odpadów**
- **Ochrona i nadawanie wartości dziedzictwu naturalnemu i kulturowemu**
- **Wakacje dostępne dla wszystkich**
- **Wykorzystanie turystyki jako narzędzia w globalnym, zrównoważonym rozwoju – np. zmiany klimatyczne**

Komisja Europejska – koordynacja zadań

- **Włączenie zrównowazenia we wszystkie polityki i działania związane z turystyką.**
- **Zagwarantowanie funduszy UE na rzecz projektów, które są zgodne ze zrównoważonym rozwojem.**
- **Zachęcanie Państw Członkowskich do dążenia do bardziej zrównowazonej turystyki.**
- **Wspólnie z Państwami Członkowskimi wspieranie realizacji lokalnych strategii zrównowazonej turystyki.**
- **Przeprowadzanie i upowszechnianie badań.**
- **Upowszechnianie przykładów dobrej praktyki.**

Obowiązki rządów

- **Zaangażowanie polityczne na rzecz zrównoważonej turystyki.**
- **Włączenie celów i zasad zrównowazenia do polityk i strategii turystycznych.**
- **Zagwarantowanie integracji turystyki i w politykach związanych ze środowiskiem naturalnym, kulturą, transportem, społecznościami i zrównoważonym rozwojem.**
- **Pracę rządu i innych partnerów nad sformułowaniem i wdrożeniem polityk i strategii.**
- **Uwzględnianie kwestii zrównowazenia turystyki w programach finansowanych ze środków UE i własnych programach.**
- **Tworzenie wskaźników zrównowazonej turystyki na poziomie krajowym i regionalnym.**
- **Tworzenie właściwej edukacji, szkoleń, wsparcia biznesowego oraz programów marketingowych.**
- **Inicjowanie i wspieranie właściwych badań.**

Obowiązki przedsiębiorców

- Aktywny udział w lokalnych strukturach i działaniach zarządzania destynacjami.
- Branie pod uwagę czynników środowiskowych i społecznych w inwestycjach i decyzjach dotyczących ustalania cen.
- Promowanie większego upowszechniania podejść społecznej odpowiedzialności na poziomie przedsiębiorstwa (CSR) i zaangażowania w dialog społeczny.
- Rozwój osiągalnych systemów zarządzania środowiskiem.
- Szkolenia dla pracowników w tym o zrównoważonym rozwoju.
- Stosowanie względów zrównoważenia w ocenie łańcuchów dostaw i działań związanych z przetargami, uwzględniając podróże.
- Dostarczanie właściwych informacji odwiedzającym, pomaganie im w bardziej zrównoważonym podróżowaniu.
- Uczestniczenie w dobrowolnych programach ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz wspieranie społeczności lokalnych.

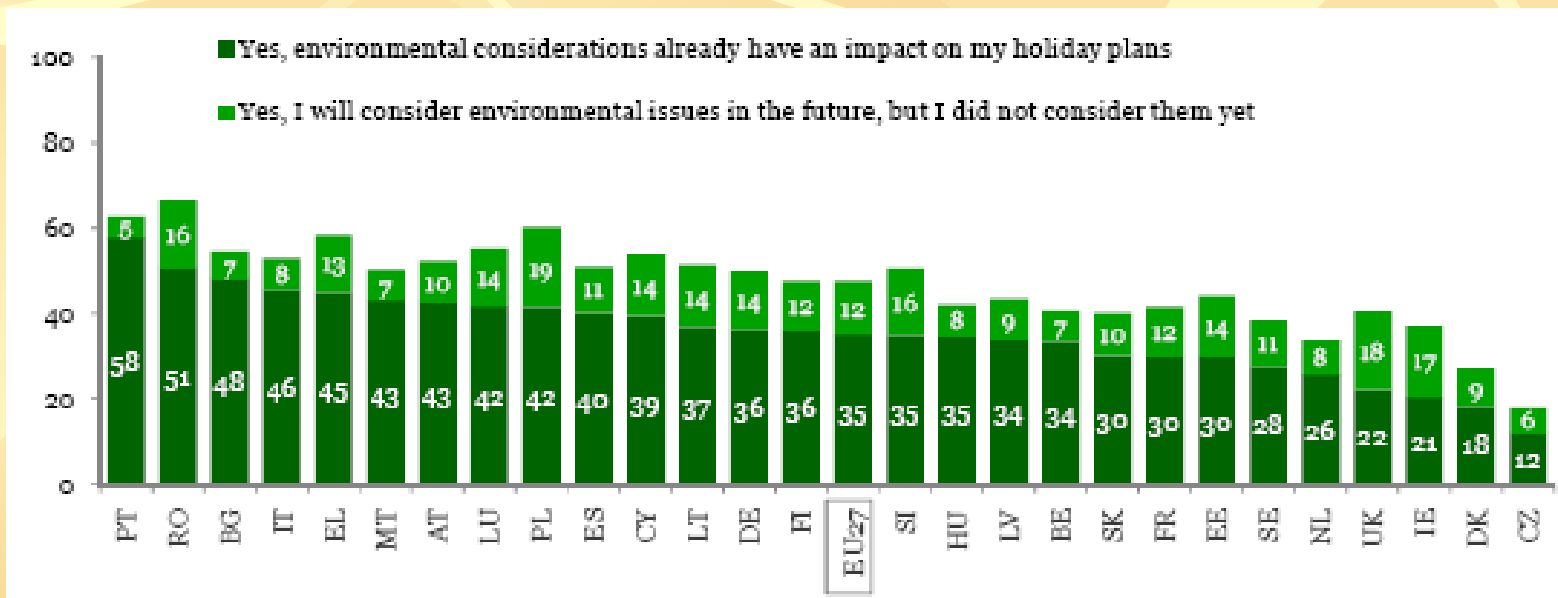
Turyści

- Wybór bardziej zrównoważonych opcji transportu i zakwaterowania.
- Rozszerzenie okresu wyjazdów wakacyjnych na cały rok.
- Zmniejszenie zużycia energii i wody w miejscu podróży.
- Redukcja i recykling używanych materiałów oraz niepozostawianie odpadów.
- Minimalizowanie zakłócania, na przykład ciszy.
- Zbieranie informacji w celu lepszego zrozumienia odwiedzanego miejsca.
- Respektowanie środowiska, kultury i wartości oraz tradycji społeczności lokalnych.
- Wspieranie lokalnej gospodarki, uwzględniając zakup lokalnych produktów.
- Wkład w projekty ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

EUROBAROMETR

- Turystyka, jesień 2009

- Względy ekologiczne w podejmowaniu decyzji wakacyjnej

- TAK: UE(27) – 35%; Portugalia – 58%, Rumunia – 51%, Bułgaria – 48%, Polska – 42% respondentów.**

Zamiast podsumowania

OPINIA KOMITETU REGIONÓW: „Powiązania między rynkiem pracy a regionalnymi potrzebami w dziedzinie turystyki”
25 sierpień 2009 r.

Komitet podkreśla, że turystyka musi rozwijać się w sposób zrównoważony, by nie roztrwonić zasobów naturalnych ani nie zniszczyć środowiska naturalnego. Bogactwo naturalne poszczególnych regionów zasługuje na poszanowanie i wykorzystanie z myślą o trwałym i ekologicznym rozwoju turystyki, gdyż celem jest ochrona i podkreślanie walorów środowiska, zachowanie go dla przyszłych pokoleń oraz stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy.

The background of the slide features a stylized, light-colored leaf pattern on a warm, golden-yellow gradient. The leaves are depicted with simple outlines and some internal vein details, creating a natural and organic feel.

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Kamieniecki

INSTYTUT NA RZECZ EKOROZWOJU

k.kamieniecki@ine-isd.org.pl